Your English language grammar assistant

Ваш памочнік па граматыцы англійскай мовы

UNIT 1

The verb to be / Дзеяслоў быць

Positive (+)		Negative (–)	
Long form	**Short form**	**Long form**	**Short form**
I **am** happy.	I**’m** happy.	I **am not** sad.	I**’m not** sad.
You **are** happy.	You**’re** happy.	You **are not** sad.	You **aren’t** sad.
He **is** happy.	He**’s** happy.	He **is not** sad.	He **isn’t** sad.
She **is** happy.	She**’s** happy.	She **is not** sad.	She **isn’t** sad.
It **is** happy.	It**’s** happy.	It **is not** sad.	It **isn’t** sad.
We **are** happy.	We**’re** happy.	We **are not** sad.	We **aren’t** sad.
You **are** happy.	You**’re** happy.	You **are not** sad.	You **aren’t** sad.
They **are** happy.	They**’re** happy.	They **are not** sad.	They **aren’t** sad.

Question (?)	Short answer	
	+	–
Are you from Britain?	Yes, I **am**. Yes, we **are**.	No, I**’m** not. No, we **are**n’t.
Is he from Britain?	Yes, he **is**.	No, he **is**n’t.
Is she from Britain?	Yes, she **is**.	No, she **is**n’t.
Is it from Britain?	Yes, it **is**.	No, it **is**n’t.
Are they from Britain?	Yes, they **are**.	No, they **are**n’t.

The verb to have got / Дзеяслоў мець

Positive (+)		Negative (–)	
Long form	Short form	Long form	Short form
I **have got** a toy.	I'**ve got** a toy.	I **have not got** a toy.	I **haven't got** a toy.
You **have got** a toy.	You'**ve got** a toy.	You **have not got** a toy.	You **haven't got** a toy.
He **has got** a toy.	He'**s got** a toy.	He **has not got** a toy.	He **hasn't got** a toy.
She **has got** a toy.	She'**s got** a toy.	She **has not got** a toy.	She **hasn't got** a toy.
It **has got** a toy.	It'**s got** a toy.	It **has not got** a toy.	It **hasn't got** a toy.
We **have got** a toy.	We'**ve got** a toy.	We **have not got** a toy.	We **haven't got** a toy.
They **have got** a toy.	They'**ve got** a toy.	They **have not got** a toy.	They **haven't got** a toy.

Question (?)	Short answer	
	+	–
Have you **got** green eyes?	Yes, I **have**. Yes, we **have**.	No, I **have**n't. No, we **have**n't.
Has he **got** a toy?	Yes, he **has**.	No, he **has**n't.
Has she **got** a toy?	Yes, she **has**.	No, she **has**n't.
Has it **got** a toy?	Yes, it **has**.	No, it **has**n't.
Have they **got** a computer?	Yes, they **have**.	No, they **have**n't.

The verb can / Дзеяслоў умець, магчы

Positive (+)	Negative (–)	
	Long form	Short form
I **can** run.	I **cannot** sing.	I **can't** sing.
You **can** run.	You **cannot** sing.	You **can't** sing.
He **can** run.	He **cannot** sing.	He **can't** sing.
She **can** run.	She **cannot** sing.	She **can't** sing.
It **can** run.	It **cannot** sing.	It **can't** sing.
We **can** run.	We **cannot** sing.	We **can't** sing.
They **can** run.	They **cannot** sing.	They **can't** sing.

Question (?)	Short answer	
	+	–
Can I go out?	Yes, you **can**.	No, you **can**'t.
Can you jump?	Yes, I **can**. Yes, we **can**.	No, I **can**'t. No, we **can**'t.
Can he jump?	Yes, he **can**.	No, he **can**'t.
Can she jump?	Yes, she **can**.	No, she **can**'t.
Can it jump?	Yes, it **can**.	No, it **can**'t.
Can we go out?	Yes, you **can**.	No, you **can**'t.
Can they jump?	Yes, they **can**.	No, they **can**'t.

Дзеяслоў **can** ужываецца для таго, каб сказаць ці спытацца пра тое, што хтосьці ўмее або не ўмее рабіць, напрыклад:

I **can** speak English.
My brother **can't** dance.

Дзеяслоў **can** ужываецца таксама для выказвання просьбы або дазволу, напрыклад:

Can I go out?
Can I borrow a pencil?
Can you close the door, please?

UNIT 2

Pronouns / Займеннікі

Personal pronouns / Асабовыя займеннікі (адказваюць на пытанні «хто?», «што?»)	**Possessive pronouns / Прыналежныя займеннікі** (адказваюць на пытанні «чый?», «чыя?», «чыё?», «чые?»)
I я	**my** мой
you ты	**your** твой
he ён	**his** яго
she яна	**her** яе
it ён, яна, яно	**its** яго, яе
we мы	**our** наш
you вы	**your** ваш
they яны	**their** іх

Асабовыя займеннікі ўжываюцца замест назоўнікаў у ролі дзейніка, напрыклад:

Maggie likes tea. = **She** likes tea.

Займеннік **it** ужываецца замест назоўнікаў, якія абазначаюць неадушаўлёныя прадметы або жывёл, напрыклад:

Look at the kitten. **It**’s funny.

Але калі жывёліна з’яўляецца хатнім любімцам, замест яе назвы ці імя ўжываецца асабовы займеннік **he** / **she**, напрыклад:

I’ve got a budgie. **He**’s funny.

Форма займенніка **you** супадае ў адзіночным і множным ліках: you (ты) = you (вы), напрыклад:

Where do **you** live? – **I** live in Minsk. / **We** live in Minsk.

Займеннік **I** заўсёды пішацца з вялікай літары.

За прыналежным займеннікам заўсёды ўжываецца назоўнік, напрыклад:

This is **my** mum. **Her** name’s Lily.

Possessive case of nouns / Прыналежны склон назоўнікаў

Да назоўнікаў у адзіночным ліку, якія абазначаюць людзей ці жывёл і адказваюць на пытанні «чый?», «чыя?», «чыё?», «чые?», дабаўляецца ’**s**, напрыклад:

Maggie’**s** cat;
the boy’**s** pet;
Mrs Bell’**s** books.

Да назоўнікаў у множным ліку дабаўляецца «’», напрыклад:
the girl**s**’ parents.

Demonstrative pronouns / Указальныя займеннікі

Займеннік **this** (гэты, гэтая, гэта) паказвае на прадмет, чалавека ці жывёліну ў адзіночным ліку, якія знаходзяцца побач з тым, хто гаворыць, напрыклад:

Look at **this** photo! **This** is my cat! **This** boy is my brother!

Займеннік **these** [ðiːz] (гэтыя) паказвае на прадметы, людзей ці жывёл у множным ліку, якія знаходзяцца побач з тым, хто гаворыць, напрыклад:

Look at **these** photos! **These** are my new friends! **These** pets are so funny!

Numerals / Лічэбнікі

Cardinal numbers / Колькасныя лічэбнікі (адказваюць на пытанне «колькі?»)		
1 one	**11** eleven	**21** twenty-one
2 two	**12** twelve	**22** twenty-two
3 three	**13** thirteen	**30** thirty
4 four	**14** fourteen	**40** forty
5 five	**15** fifteen	**50** fifty
6 six	**16** sixteen	**60** sixty
7 seven	**17** seventeen	**70** seventy
8 eight	**18** eighteen	**80** eighty
9 nine	**19** nineteen	**90** ninety
10 ten	**20** twenty	**100** a hundred

UNITS 3–4

The Present Simple Tense / Цяперашні просты час

Positive (+)	Negative (–)	
	Long form	Short form
I live in a house.	I **do not** live in a flat.	I **don't** live in a flat.
You live in a house.	You **do not** live in a flat.	You **don't** live in a flat.
He live**s** in a house.	He **does not** live in a flat.	He **doesn't** live in a flat.
She live**s** in a house.	She **does not** live in a flat.	She **doesn't** live in a flat.
It live**s** in a house.	It **does not** live in a flat.	It **doesn't** live in a flat.
We live in a house.	We **do not** live in a flat.	We **don't** live in a flat.
They live in a house.	They **do not** live in a flat.	They **don't** live in a flat.

Question (?)	Short answer	
	+	–
Do you live in a house?	Yes, I **do**. Yes, we **do**.	No, I **do**n't. No, we **do**n't.
Does he live in a house?	Yes, he **does**.	No, he **does**n't.
Does she live in a house?	Yes, she **does**.	No, she **does**n't.
Does it live in a house?	Yes, it **does**.	No, it **does**n't.
Do they live in a house?	Yes, they **do**.	No, they **do**n't.

Цяперашні просты час ужываецца для таго, каб сказаць ці спытацца пра дзеянні, якія часта паўтараюцца або адбываюцца звычайна, часта, часам, заўсёды, напрыклад:

I usually get up at 7 a.m. My dad gets up at 6:30 every day.

Паказальнікі цяперашняга простага часу:

usually (звычайна), **often** (часта), **sometimes** (часам), **always** (заўсёды), **in the morning** (раніцай), **in the afternoon** (днём), **in the evening** (вечарам), **every day** (кожны дзень).

У 3-й асобе адзіночнага ліку да дзеяслова дабаўляецца канчатак **-s / -es**, які можа чытацца па-рознаму:

Пасля глухіх зычных гукаў – [s]	**Пасля звонкіх зычных і галосных гукаў –** [z]	**Пасля шыпячых гукаў** (-sh [ʃ], -ch [tʃ], -tch [tʃ]) **і свісцячых гукаў** (-ss [s], -x [ks]) **–** [ɪz]
look**s**	run**s**	wash**es**
get**s**	go**es**	watch**es**
walk**s**	read**s**	dress**es**

Выключэнні: do – do**es** [d^z]
have – ha**s** [hæz]

Правапіс дзеясловаў з канчаткам **-s / -es**:

• да дзеясловаў, якія заканчваюцца на **-o**, дабаўляецца канчатак **-es**, напрыклад:

g**o** – go**es**;
d**o** – do**es**;

• у дзеясловах, якія заканчваюцца на зычную **+ y**, літара **y** мяняецца на **i** і да дзеясловаў дабаўляецца канчатак **-es**, напрыклад:

fl**y** – fli**es**;
cr**y** – cri**es**.

UNIT 5

Degrees of comparison of adjectives / Ступені параўнання прыметнікаў

Adjective / Прыметнік	Comparative degree / Вышэйшая ступень	Superlative degree / Найвышэйшая ступень
fast (хуткі)	fast**er** (хутчэйшы)	**the** fast**est** (самы хуткі)
beautiful (прыгожы)	**more** beautiful (прыгажэйшы)	**the most** beautiful (самы прыгожы)

Існуе дзве ступені параўнання прыметнікаў: вышэйшая і найвышэйшая. Іх утварэнне адрозніваецца ў залежнасці ад колькасці складоў у прыметніках.

Прыметнікі, у якіх адзін склад, лічацца кароткімі, і для ўтварэння іх ступеняў параўнання выкарыстоўваюцца суфіксы **-er** і **-est**, напрыклад:

An elephant is **bigger** than a hippo.
A cheetah is **the fastest** animal.

Прыметнікі, у якіх два і больш складоў, лічацца доўгімі, і для ўтварэння іх ступеняў параўнання выкарыстоўваюцца словы **more** і **the most**, напрыклад:

I think, cats are **more beautiful** than dogs.
I think, horses are **the most beautiful** animals.

Выключэнні: good – better – the best
bad – worse – the worst

Правапіс прыметнікаў з суфіксамі **-er** і **-est**:

• невымоўная літара **e** знікае і да прыметнікаў дабаўляецца суфікс **-er** / **-est**, напрыклад:

nic**e** – nic**er** – the nic**est**;

• у аднаскладовых прыметніках з кароткім галосным гукам канчатковая зычная літара падвойваецца перад суфіксамі -**er** і -**est**, напрыклад:

hot – ho**tt**er – the ho**tt**est;

• калі прыметнікі заканчваюцца на зычную + **y**, літара **y** мяняецца на **i** і да прыметнікаў дабаўляецца суфікс -**er** / -**est**, напрыклад:

funn**y** – funn**i**er – the funn**i**est.